

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง เรื่องเล่าจากพหุลักษณ์

เวลา ๕ ชั่วโมง

เรื่อง การอ่านออกเสียง

เวลา ๒ ชั่วโมง

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงผู้อ่านต้องอ่านถูกต้องทั้งด้านอักขระ การเว้นวรรคตอน ระดับสูงต่ำของเสียงตามบริบทแห่งเนื้อหา จึงจะทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ป.๔/ ๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

ท ๑.๑ ป.๔/ ๒ อธิบายความหมายของคำ ประโยค และสำนวนจากเรื่องที่อ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อ่านออกเสียงบทเรียนได้ถูกต้อง ชัดเจน
๒. อ่านประโยคในบทเรียนได้ถูกต้อง
๓. บอกความหมายคำใหม่ในบทเรียนได้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักความเป็นไทย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มีจิตสาธารณะ
๔. มีวินัย
๕. อยู่อย่างพอเพียง

สาระการเรียนรู้

๑. อ่านออกเสียงเรื่อง “เรื่องเล่าจากพหุลักษณ์”
๒. การวิเคราะห์เรื่อง “เรื่องเล่าจากพหุลักษณ์”
๓. คำยากในบทเรียน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นักเรียนอ่านออกเสียงบัตรคำศัพท์ท้องถิ่น เช่น ไกวัล กาเบอะ ซาโก ให้นักเรียนช่วยกันเดาความหมายของคำ แล้วร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นและอภิปรายถึงลักษณะภาษาที่ใช้ ครูถามเพื่อกระตุ้นและจุดประกายความคิด

ขั้นที่ ๒ นักเรียนอ่าน อ่านเพิ่มเติมความหมาย ในบทเรียน ครูอธิบายเพิ่มเพื่อความชัดเจน

ขั้นที่ ๓ นักเรียนแบ่งกลุ่ม แต่ละกลุ่มร่วมกันหาคำยากกลุ่มละ ๑๕ - ๒๐ คำ (ควรให้แต่ละกลุ่มแบ่งตามตัวพยัญชนะจะได้ไม่ซ้ำคำกัน) แล้วเขียนคำลงในกระดาษ สุ่มนักเรียนออกมานำเสนอผลงานโดยการอ่านคำและความหมายของคำ คำยากที่กลุ่มตนเองหาได้หน้าชั้นเรียน และครูเก็บรวบรวมผลงานนักเรียนเย็บเล่มเป็นสมุดรวบรวมคำยากประจำบทเรียน

ขั้นที่ ๔ นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ โดยถามตอบเกี่ยวกับคำศัพท์

ขั้นที่ ๕ ทำกิจกรรม ชวนคิด ชวนคุย ข้อ ๑ จากนั้นให้นักเรียนอ่าน อธิบายเพิ่มเติม ความรู้ ครูและนักเรียนอภิปรายถึงบทพระราชนิพนธ์เรื่อง เงามะป้า ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น

ขั้นที่ ๖ นักเรียนอ่านออกเสียงบทเรียนอ่านออกเสียงบทเรียนเรื่อง เรื่องเล่าจากพัทลุง ส่วนที่เป็นเนื้อหาโดยผลัดกันอ่านคนละย่อหน้า จากนั้นครูสาธิตการอ่านบทร้อยกรองเรื่อง เงามะป้า ให้นักเรียนฟัง นักเรียนอ่านพร้อมกันทั้งห้อง ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายความหมายเนื้อหาของบทละครเรื่อง เงามะป้า (ครูควรเล่าเรื่องย่อๆ ของบทละครเรื่อง เงามะป้า เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจเรื่องมากขึ้น)

ขั้นที่ ๗ ครูให้แต่ละกลุ่มฝึกอ่านออกเสียงกันเองอีกครั้ง โดยให้คนอ่านเก่งช่วยคนอ่านไม่ได้ ในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน และให้นักเรียนอ่านเป็นรายบุคคลในกลุ่ม ครูคอยสังเกตพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน

ขั้นที่ ๘ นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่เรียน

ขั้นที่ ๙ ทำแบบฝึกหัดทักษะภาษา แบบฝึกหัดที่ ๘ วรรณคดีลำนำ ข้อ ๑ (๑-๕) ข้อ ๒ (๓) และข้อ ๓ (๓)

สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

๑. บัตรคำยาก
๒. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต วรรณคดีลำนำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
๓. แบบฝึกหัด รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ทักษะภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

วัดผลประเมินผล

๑. วิธีการประเมิน
 - สังเกตพฤติกรรม
 - ตรวจสอบแบบฝึกหัด/ผลงาน
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
 - แบบการสังเกตพฤติกรรม
 - แบบฝึกหัด/ผลงาน
๓. เกณฑ์การประเมิน
 - นักเรียนผ่านเกณฑ์การสังเกตพฤติกรรม ร้อยละ ๗๕ - ๘๐
 - นักเรียนผ่านเกณฑ์การทำแบบฝึกหัด/ผลงาน ร้อยละ ๗๕ - ๘๐

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง เรื่องเล่าจากพหุคูณ

เวลา ๕ ชั่วโมง

เรื่อง กลอนบทละคร

เวลา ๑ ชั่วโมง

.....
มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระสำคัญ

กลอนบทละครเป็นคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองที่ใช้คำสรวนเรียบเรียงขึ้น เพื่อเล่านิทานที่มีอรรถรสและมีความสุนทรีย์ทางด้านภาษา ทำให้ผู้อ่านและผู้ฟังเกิดความซาบซึ้ง และเกิดภาพพจน์จินตนาการที่สอดคล้องกัน

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ป.๔/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนอ่านและฟังกลอนบทละครได้
๒. นักเรียนถอดคำประพันธ์ได้
๓. นักเรียนแต่งกลอนบทละครได้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักความเป็นไทย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มีจิตสาธารณะ
๔. มีวินัย
๕. อยู่อย่างพอเพียง

สาระการเรียนรู้

๑. อ่านทำนองเสนาะกลอนบทละครเรื่อง “เงาะป่า”
๒. การถอดคำประพันธ์กลอนบทละครเรื่อง “เงาะป่า”
๓. การแต่งกลอนบทละคร

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นักเรียนร้องเพลง “กราวเงาะ” พร้อมกันอีกครั้ง จากนั้นให้แต่ละกลุ่มฝึกซ้อมแสดงท่าทางประกอบเพลง เมื่อพร้อมแล้วให้แสดงท่าทางประกอบเพลงที่ละกลุ่ม

ขั้นที่ ๒ ครูอธิบายถึงกลอนบทละครว่ามีลักษณะเหมือนกันเหมือนกันกับกลอนแปดหรือกลอนสุภาพ มีข้อแตกต่างกันตรงที่กลอนบทละครมักจะขึ้นต้นด้วย บัดนั้น... หรือเมื่อนั้น... ในวรรคแรกเมื่อจะกล่าวถึงตัวละครสำคัญ และตามด้วยวรรคต่อไปเป็นกลอนแปด ซึ่งมีลักษณะรูปแบบเช่นเดียวกันกับที่เรียนมาแล้ว ครูเขียนตัวอย่างบางท่อนในเรื่อง เงาะป่า ประกอบการอธิบาย

ขั้นที่ ๓ นักเรียนฟังครูหรือฟังเทป/ซีดี อ่านกลอนบทละครเรื่อง เงาะป่า จากหนังสือเรียนภาษาไทย วรรณคดีลำนำ ป. ๔ หน้า ๙๘-๑๐๒ จากนั้นนักเรียนฝึกอ่านตามพร้อมกันและอ่านทีละกลุ่ม กลุ่มละ ๑ ท่อน

ขั้นที่ ๔ นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกถอดคำประพันธ์ อธิบายความหมายของกลอนบทละครเรื่องเงาะป่า กลุ่มละ ๑ ท่อน โดยคัดลอกและเขียนลงในสมุดเสร็จแล้วนำเสนอส่งครูตรวจสอบและประเมินผลงาน

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. เพลง “กราวเงาะ”
๒. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต วรรณคดีลำนำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

วัดผลประเมินผล

๑. วิธีการประเมิน
 - สังเกตพฤติกรรม
 - ตรวจสอบแบบฝึกหัด/ผลงาน
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
 - แบบการสังเกตพฤติกรรม
 - แบบฝึกหัด/ผลงาน
๓. เกณฑ์การประเมิน
 - นักเรียนผ่านเกณฑ์การสังเกตพฤติกรรม ร้อยละ ๗๕ - ๘๐
 - นักเรียนผ่านเกณฑ์การทำแบบฝึกหัด/ผลงาน ร้อยละ ๗๕ - ๘๐

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง เรื่องเล่าจากพหุคูณ

เวลา ๕ ชั่วโมง

เรื่อง การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น

เวลา ๑ ชั่วโมง

.....
มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมี วิจารณ์ญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณ์ญาณและสร้างสรรค์

สาระสำคัญ

การแสดงความคิดเห็นเป็นการสอดแทรกความรู้สึกส่วนตัวเพื่อคิดวิเคราะห์สาระที่กำลังศึกษา ผู้แสดงความคิดเห็นควรใช้ภาษาที่สุภาพไม่กระทบกระเทือนถึงบุคคลอื่นและแสดงความคิดเห็นในด้านพยางค์ จรรโลงและสร้างสรรค์สังคมให้ดีขึ้น ต้องมีความรู้สึกซึ้งในเรื่องคำและสำนวนภาษาเพื่อให้ใช้ได้ถูกต้องตามบริบท

ตัวชี้วัด

ท ๓.๑ ป.๔/ ๑ จำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นในบทเรียนได้
๒. นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นได้
๓. นักเรียนนำข้อคิดจากเรื่องมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักความเป็นไทย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มีจิตสาธารณะ
๔. มีวินัย
๕. อยู่อย่างพอเพียง

สาระการเรียนรู้

- การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นต่อบทเรียน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสมมติตนเองว่าเป็นตัวละครในเรื่อง “เงาะป่า” คนใดคนหนึ่งนักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร อาจเขียนขึ้นต้นได้ดังนี้

ถ้าฉันเป็น.....ฉันจะ.....

พร้อมทั้งช่วยกันกำหนดแนวปฏิบัติตนที่ได้จากเนื้อเรื่องในบทเรียนเพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๒ ให้แต่ละกลุ่ม ร่วมกันวิเคราะห์บทเรียน กลอนบทละครเรื่อง “เงาะป่า” แล้วส่งตัวแทนนำมา เสนอผลงานหน้าชั้น

ขั้นที่ ๓ ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันหาสำนวนที่มีในบทเรียนและหาความหมาย บันทึกลงในกระดาษรายงาน แล้วแข่งขันกันไปเขียนลงบนกระดานดำ นักเรียนกลุ่มใดเขียนได้มากและถูกต้อง ได้รับคำชมเชย

ขั้นที่ ๔ ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน

สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

- หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต วรรณคดีลำนํ้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

วัดผลประเมินผล

๑. วิธีการประเมิน

- สังเกตพฤติกรรม
- ตรวจสอบแบบฝึกหัด/ผลงาน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- แบบการสังเกตพฤติกรรม
- แบบฝึกหัด/ผลงาน

๓. เกณฑ์การประเมิน

- นักเรียนผ่านเกณฑ์การสังเกตพฤติกรรม ร้อยละ ๗๕ – ๘๐
- นักเรียนผ่านเกณฑ์การทำแบบฝึกหัด/ผลงาน ร้อยละ ๗๕ – ๘๐

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง เรื่องเล่าจากพหุคูณ

เวลา ๕ ชั่วโมง

เรื่อง บทร้อยกรองร่วมสมัย

เวลา ๑ ชั่วโมง

.....
มาตรฐาน ท ๑.๑ สามารถอ่านได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยกรองร่วมสมัยเป็นการเพิ่มประสบการณ์ด้านการอ่าน ปลุกฝังให้ผู้เรียนรักการอ่านและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ขยายขอบเขตการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เปิดโลกทัศน์ที่กว้างไกล รู้จักคิดวิเคราะห์เรื่องที่อ่านและนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ป.๔/๗ อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนอ่านและเก็บใจความสำคัญของเรื่องได้
๒. นักเรียนคิด วิเคราะห์สรุปเรื่องราวที่อ่าน
๓. นักเรียนตั้งคำถาม - ตอบคำถามเรื่องที่อ่านได้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักความเป็นไทย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มีจิตสาธารณะ
๔. มีวินัย
๕. อยู่อย่างพอเพียง

สาระการเรียนรู้

๑. การอ่านเสริมบทเรียนเรื่อง “บทร้อยกรองร่วมสมัย”
๒. การวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน
๓. การเขียนเล่าเรื่อง

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองร่วมสมัย “ครูคือใคร” ให้จบทุกคน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มช่วยกันอธิบายความหมายของบทร้อยกรองส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๒ ให้แต่ละกลุ่มตั้งคำถาม - ตอบคำถามจากบทร้อยกรองร่วมสมัย “ครูคือใคร” จากนั้นให้แต่ละกลุ่มอ่านออกเสียง

ขั้นที่ ๓ ครูนำนักเรียนเข้าห้องสมุดโรงเรียนหรือหาหนังสือมาให้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มหาบทร้อยกรองร่วมสมัยอื่นๆ ที่ชื่นชอบจากแหล่งที่กล่าวมานั้น คัดลอกลงในแผ่นกระดาษแล้วอ่านที่ละกลุ่ม วิเคราะห์คุณค่าของบทร้อยกรองร่วมสมัยนำเสนอหน้าชั้นเรียน

สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

๑. บทร้อยกรอง
๒. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต วรรณคดีลำนํ้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

วัดผลประเมินผล

๑. วิธีการประเมิน
 - สังเกตพฤติกรรม
 - ตรวจแบบฝึกหัด/ผลงาน
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
 - แบบการสังเกตพฤติกรรม
 - แบบฝึกหัด/ผลงาน
๓. เกณฑ์การประเมิน
 - นักเรียนผ่านเกณฑ์การสังเกตพฤติกรรม ร้อยละ ๗๕ - ๘๐
 - นักเรียนผ่านเกณฑ์การทำแบบฝึกหัด/ผลงาน ร้อยละ ๗๕ - ๘๐

ภาคผนวก
บทร้อยกรอง ครูคือใคร

ใครคือครู ครูคือใครในวันนี้
ใซ่อยู่ที่ปริญญามหาศาล
ใซ่อยู่ที่เรียกว่าครูอาจารย์
ใซ่อยู่นานสอนนานในโรงเรียน
ครูคือผู้ชี้นำทางความคิด
ใซ่รู้ถุกู้ผิดคิดอ่านเขียน
ใซ่รู้ทุกขรู้ยากรู้พากเพียร
ใซ่รู้เปลี่ยนแปลงสู้สร้างงาน
ครูคือผู้ยกระดับวิญญานมนุษย์
ใซ่ให้สูงกว่าสัตว์เดรัจฉาน
ครูคือผู้สร้างสมอุดมการณ์
มีวิญญานเพื่อปวงชนใซ่ตนเอง
ครูจึงเป็นนักสร้างที่ใหญ่ยิ่ง
สร้างคนจริงสร้างคนกล้าสร้างคนเก่ง
สร้างคนให้เป็นตัวของตัวเอง
จึงมอบเพลงนี้มาบูชาครู

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ประพันธ์